

Jeník byl bledý a svíral ledovými rukama knoflík víc a více.

Až přijde na pět kroků ke mně, tak zašeptám svou prosbu, myslil si.

Kominík byl u něho. Pod černými vousy ležel tichý, bílý úsměv.

„Teď!“ řekl si Jeník, polohlasně ze sebe vyražeje:

„Zá—mek a po—me—“

Prask!

Knoflík přišitý vetchou nití a příliš tažený Jeníkovou rukou se utrhł a zůstal mu mezi prsty i se stopkou nití jako uvadlé kvítko.

Jeníkovy naděje se naráz zřítily. Slzy mu vstoupily do očí a pláč do hrdla. Byl neskonale nešťasten; neboť v tom viděl trest za to, že vzal cizí knoflík pro své štěstí.

Vzlykal tolik, že se kominík obrátil a přistoupil až k němu.

„Co se ti stalo, chlapečku?“ ptal se. Jeho hlas byl právě tak čistý, jako kominík byl začazený.

Ale Jeník usedavě naříkal, drže knoflík v ušpiněné ruce.

„Udělal ti někdo něco, či jsi něco ztratil?“

Kominíkova ruka přejela Jeníkovi přes hlavu jako teplá vlna.

„Sebral jsem knoflík,“ vyhrkl. „Chtěl jsem zámek a pomeranč. Proto jsem včera sebral knoflík.“

A dal se znovu do pláče.

„A čím jsi?“

Jeník nevěděl, čím je. Nepatřil nikomu, ač člověku je tak dobře, když může někomu patřiti.

Kominík vzal uplakaného Jeníka za ruku a vedl jej s sebou. Ruka jeho byla černá a plná sazí, ale Jeník se pod ní proměnil v pokorného beránka.

Kominík uvedl Jeníka do malého domku — právě do toho, v němž zmizela včerejší dívenka.

„Maminko a Lído — vedu vám chlapce, který pláče, že chtěl zámek a pomeranč.“

„Nepláču proto,“ řekl Jeník, „ale proto, že jsem sebral knoflík.“

„Zámek ani pomeranč ti nemůžeme dáti,“ řekla paní kominíková, „ale dáme ti oběd.“

A dali mu. Posadili jej za stůl a nutili mu plný talíř polévky. S jedné strany seděl pan kominík — už čistý a umytý, s druhé paní a naproti Lída, která ztratila včera knoflík.

Dávali mu dobré a laskavé otázky, a Jeník odpovídal. Jakživ toho tolik nenapovídal jako tenkrát. Všechno pověděl, jak je sám, jak chtěl štěstí, jak hledal knoflík a jak vše dopadlo.

Pan kominík a paní kominíková se usmívali. Lída hleděla na něho vážnými a podivujícími se očima, a polévka kouřila a voněla jako kadidlo v kostele.

„Líbíš se mi, chlapče,“ řekl nakonec kominík, „a jestli chceš, můžeš u nás zůstat a naučím tě kominářem. Beztoho je Lídě samotné smutno.“

Paní zakývala hlavou a Lídě se zablesklo v očích. Jeník radostně přikývl a velkou radost přikryl velkým kusem masa, aby mu neutekla. Neboť zde nesestupovalo jídlo do žaludku, ale rovnou do srdce.

Jeník se učil kominíkem.

Být kominíkem znamená obšťastňovat lidi, ale kominíka nemůže potkat štěstí pomocí knoflíku. Protože štěstí nosí, nemůže z něho brát.

Ale Jeník nepozoroval, že je vyloučen z této milosti, a byl šťasten i když věděl, že se sám, co kominík, nemůže chytit za knoflík před jiným kominářem a přáti si splnění toho, po čem touží.

Lezl po vysokých střeších kolem nebe a komíny se spouštěl do začouzených ohnišť. Lidé jej měli rádi, protože uměl vyčistit komíny jako klícky, takže jídla, která se pod nimi vařila, podobala se čistounkým kanárkům.

Upravoval cestu slunci a vzduchu k lidskému ohni. To je dobrá práce.

Čas utíkal jako voda a Jeník rostl jako z vody. Pan kominík byl s ním spokojen, paní jej měla ráda. A Lída? Ach, ta už mu dávno odpustila nejen to, že jí vzal knoflík, ale i to, že si ji samu vzal.

Tenkrát už Lída vyrostla na břízku a Jeník byl jako buk.

Až se s ním někdy potkáte, dobře ho poznáte. Vypadá jako každý jiný kominík, ale má plné kapsy knoflíků a dává je každému, komu na kabátě scházejí, neboť nechce nositi štěstí jen jedněm a druhým ne.

Býti kominíkem znamená obšťastňovati lidi, kteří mají knoflíky. Až budou všichni lidé míti knoflíky — budou všichni šťastni.

